

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ,
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 30.05.2011

Αρ. Πρωτ.: 44558
(σχετ.: 44628, 44635)

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τ.Κ. : 101 87 Αθήνα
Τηλέφωνο : 2105230110, 2105237254
Fax : 2105237254
Πληροφορίες :
E-mail : tke@yyka.gov.gr

ΠΡΟΣ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερωτήσεις Βουλευτών

Απαντώντας στις με αρ. 14646/8-4-2011, 14920/13-4-2011 και 14929/13-4-2011 ερωτήσεις, που κατατέθηκαν στη Βουλή από τους Βουλευτές κκ. Κ. Βελόπουλο, Α. Πλεύρη, Σ.-Α. Γεωργιάδη, Φ. Κουβέλη, Θ. Λεβέντη, Ν. Τσούκαλη και Γ. Ψαριανό, σχετικά με το προσχέδιο Νόμου «Δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων και άλλες διατάξεις», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Επί του προσχεδίου νόμου «Δωρεά και μεταμόσχευση οργάνων και άλλες διατάξεις», ο ΕΟΜ έχει γνωρίσει τις απόψεις-θέσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, οι οποίες αποφασίσθηκαν στη συνεδρίασή του στις 4-4-2011, παρουσιάσθηκαν από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. Καθηγητή Ι.Γ. Βλαχογιάννη στη σχετική εκδήλωση του Ζαππείου και εκ νέου επικυρώθηκαν στη συνεδρίασή του στις 11-04-2011, με το αρ. 837/19-4-2011 έγγραφο του ΕΟΜ και οι οποίες αναφέρονται επί άρθρων.

Μεταξύ αυτών είναι και το Άρθρο 9 : Αφαίρεση οργάνων από θανόντα δότη - τρόπος της συναίνεσης, για το οποίο σημειώνουμε τα εξής :

Στις χώρες της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής υπάρχουν δύο κατηγορίες ρυθμίσεων, αυτή της εικαζόμενης συναίνεσης και η άλλη που απαιτεί τη συναίνεση του εκλιπόντος όταν αυτός ήταν εν ζωή ή τη συναίνεση των συγγενών του. Συγκεκριμένα στις Η.Π.Α., Γερμανία, Μεγάλη Βρετανία εφαρμόζεται η συνειδητή δήλωση-συναίνεση του δωρητή ή η συναίνεση των συγγενών του θανόντος. Σε άλλες χώρες όπως Ισπανία και χώρες της Ανατολικής Ευρώπης έχει επιλεγεί εικαζόμενη συναίνεση, αλλά ακόμα και σε αυτές τις χώρες δεν γίνεται αφαίρεση οργάνων αν δεν συναινέσουν οι συγγενείς. Στη Γαλλία όπου το νομοθετικό πλαίσιο προέβλεπε τη δημιουργία αρνητικού μητρώου πολιτών στη δωρεά οργάνων, καταχωρήθηκαν μόλις 500.000 αρνητικές δηλώσεις Γάλλων πολιτών, στη συνέχεια όμως, λόγω της αποτυχίας της προσπάθειας αξιοποίησης του μητρώου αυτού εγκαταλείφθηκε αυτή η πρακτική. Σήμερα και στη Γαλλία ζητείται η συναίνεση των συγγενών του θανόντος.

Η Ευρωπαϊκή οδηγία στην οποία καλούμαστε να εναρμονίσουμε το δικό μας νομοθετικό πλαίσιο δεν επιβάλλει κανένα σύστημα συγκεκριμένης συναίνεσης, αλλά αναφέρει ότι στην Ένωση συνυπάρχουν πολλά διαφορετικά πρότυπα, όσον αφορά τη συγκατάθεση στη δωρεά, περιλαμβανομένων των συστημάτων στα οποία πρέπει να υπάρχει η ρητή συγκατάθεση για τη δωρεά οργάνου και των συστημάτων στα οποία η δωρεά μπορεί να γίνει αν δεν υπάρχει ένδειξη

αντίρρησης στη δωρεά (εικαζόμενη συναίνεση). Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει τα ποικίλα συστήματα συναίνεσης που ήδη λειτουργούν στα κράτη μέλη. Ορίζεται όμως ότι, μέσω του σχεδίου δράσης για τη δωρεά και τη μεταμόσχευση οργάνων, θα πρέπει να επιδιώκεται η μεγαλύτερη εξοικείωση του κοινού με τη δωρεά οργάνων και, ιδίως, η συγκρότηση μηχανισμών που θα καθιστούν δυνατή την ανεύρεση δωρητών οργάνων. Άλλωστε οι μεταμοσχεύσεις σήμερα βασίζονται στον θεσμό της δωρεάς οργάνων και ακριβώς γι' αυτό περιβάλλονται με ιδιαίτερη κοινωνική αίγλη.

Η απόφαση λοιπόν για το σύστημα της συναίνεσης που ακολουθείται αφήνεται στο κάθε κράτος μέλος της κοινότητας. Το δικό μας νομικό πλαίσιο αλλά και η πρακτική που ακολουθείται, στα οποία βασίζονται το Υ.Υ.Κ.Α. και ο Ε.Ο.Μ., προβλέπουν τη συναίνεση των πολιτών και των συγγενών του εκλιπόντων. Οι λόγοι είναι: 1) η υπεράσπιση βασικών συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, όπως η αυτονομία και η αξιοπρέπεια του προσώπου και 2) ο ΕΟΜ θεωρεί ότι η εικαζόμενη συναίνεση θα είναι πρακτικώς ανεφάρμοστη.

Ως προς τις τράπεζες βλαστοκυττάρων :

Το άρθρο 6 του Ν. 2737/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20 του Ν. 3172/2003, ορίζει : 1. «Οι Τράπεζες Ιστών προς Μεταμόσχευση (Τ.Ι.Μ.) συντηρούν και διαθέτουν ανθρώπινους ιστούς προορισμένους για μεταμόσχευση 2. «Οι Τράπεζες Ιστών προς Μεταμόσχευση (Τ.Ι.Μ.) ιδρύονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας ή και των συναρμόδιων Υπουργών, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Ε.Ο.Μ. και λειτουργούν σε νοσηλευτικά ιδρύματα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. κοινωφελούς και μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εποπτεύονται κατά περίπτωση από τα Υπουργεία Υγείας και Πρόνοιας, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εθνικής Άμυνας ή Ανάπτυξης ή στο Κέντρο Ερευνών «Ο ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» ή στο Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών....»

Τόσο από τις άνω διατάξεις, όσο και από αυτές του μεταγενέστερου Π.Δ. 26/2008, που ενσωμάτωσε στο ελληνικό δίκαιο οδηγίες της Ε.Ε. (*«Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την οδηγία 2004/23/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31.3.2004 για τη θέσπιση προτύπων, ποιότητας και ασφάλειας για τη δωρεά, την προμήθεια, τον έλεγχο, την επεξεργασία, τη συντήρηση, την αποθήκευση και τη διανομή ανθρώπινων ιστών και κυττάρων (EEL102/7.4.2004) και τις συναφείς προς αυτήν οδηγίες 2006/17/ΕΚ (EEL 38/9.2.2006) και 2006/86/ΕΚ (EEL 294/25.10.2006)»*), για τη λειτουργία των Τ.Ι.Μ., πάντοτε απαιτείται λήψη αδειάς από το Υ.Υ.Κ.Α. και γνώμη του Ε.Ο.Μ., υπό το συνεχή έλεγχο του οποίου ευρίσκονται, καθώς ορίζεται ρητά στο προαναφερόμενο Π.Δ., ως αρμόδια αρχή μαζί με το Υ.Υ.Κ.Α.

Σημειωτέον ότι έχουν ήδη περάσει τρία έτη από την ισχύ του Π.Δ. 26/2008 (ΦΕΚ 51^Α) και εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν, ώστε η εφαρμογή του να είναι πλήρης και ο Ε.Ο.Μ. και το Υ.Υ.Κ.Α., ως *«αρμόδιες αρχές που έχουν την ευθύνη της υλοποίησης των διατάξεων του»*, κατά το άρθρο 4 του εν λόγω διατάγματος, να είναι συνεπείς στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Εκκρεμεί από το Υ.Υ.Κ.Α. η έκδοση της υπουργικής απόφασης που θα καθορίζει τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης αδειάς λειτουργίας των Τ.Ι.Μ., καθόσον, όπως ορίζεται με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 6 του Ν. 2737/1999, ως ισχύει, με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και των συναρμόδιων Υπουργών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Ε.Ο.Μ., καθορίζονται οι όροι ίδρυσης και λειτουργίας των Τ.Ι.Μ., οι ειδικότερες κατηγορίες τους, ο έλεγχος της λειτουργίας τους και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Χωρίς, λοιπόν, την έκδοση της προαναφερόμενης υπουργικής αποφάσεως, δεν μπορεί να αδειοδοτηθεί ουδεμία Τ.Ι.Μ.

Το Δ.Σ. του Ε.Ο.Μ., στη συνεδρίαση της 16ης Ιουλίου 2010, ασχολήθηκε με το ζήτημα των Τραπεζών Ομφαλιοπλακουντικού Αίματος (ΟΠΑ) της χώρας μας και υιοθέτησε πλήρως και ομόφωνα τις σχετικές θέσεις τις επιστημονικής επιτροπής του Οργανισμού. Το Δ.Σ. του Ε.Ο.Μ. έχει προτείνει προς το ΥΥΚΑ τη δημιουργία και ενίσχυση δύο δημόσιων τραπεζών στο ΕΣΥ, πέραν της Τράπεζας του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών. Η μία ήδη λειτουργεί στο Νοσοκομείο Γεώργιος Παπανικολάου της Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια της Αιματολογικής Κλινικής. Η ενίσχυση των Δημόσιων Τραπεζών και η συγκέντρωση ενός αποθέματος δέκα χιλιάδων μονάδων θα εξασφαλίσει μόσχευμα για το 95% των ασθενών που χρειάζεται να υποβληθεί σε μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων και δε βρίσκει συμβατό δότη. Το ποσοστό των ασθενών που δε βρίσκει δότη ανέρχεται στο 30% όσων έχουν ένδειξη αλλογενούς μεταμόσχευσης, αυτά υπολογίζονται σε 30-50 άτομα στην Ελλάδα.

Στη συνεδρίαση της 21^{ης} Ιανουαρίου 2011 το ΔΣ ξανασυζητήσε το θέμα των Τραπεζών ΟΠΑ. Επαναβεβαίωσε την απόφαση του της 16^{ης} Ιουλίου 2010 και επιπλέον τούτου και σε συνέπεια με αυτήν, τάσσεται υπέρ της λειτουργίας μόνο δημόσιων τραπεζών Ο.Π.Α. στη χώρα μας. Συμπλήρωσε όμως ότι, εφόσον το ΥΥΚΑ επιτρέψει τη λειτουργία Ιδιωτικών Τραπεζών, αυτές πρέπει να υπαχθούν στον έλεγχο και την εποπτεία του Ε.Ο.Μ., με τις ίδιες αυστηρές προδιαγραφές λειτουργίας και των δημόσιων Τραπεζών. Να αδειοδοτούνται με τον ίδιο τρόπο, να υποβάλλουν υποχρεωτικά τα στοιχεία που θα ζητά ο Ε.Ο.Μ. κάθε χρόνο και η έκδοση πάσης μορφής ενημερωτικού τους υλικού, γραπτού και ηλεκτρονικού, να εγκρίνεται από τον Ε.Ο.Μ. Επιπλέον, το Δ.Σ. κρίνει ότι δεν πρέπει να υπάρχει οικονομική συναλλαγή και στην ιδιωτική κατάθεση.

Το ΥΥΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, επεξεργάζεται το προσχέδιο Νόμου «Δωρεά και μεταμόσχευση Οργάνων και άλλες διατάξεις».

Ως προς την απογραφή του πληθυσμού :

Δεδομένης της απογραφής του ελληνικού πληθυσμού (Μάιος), για την οποία αρμόδια θα είναι η Ελληνική Στατιστική Αρχή, και καθόσον, σύμφωνα με τις διατάξεις του εδ. α' της παρ. 3 του άρθρου 12 του Ν. 2737/1999 «Μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων και άλλες διατάξεις» ορίζεται ότι «.....3. Σε κάθε γενική απογραφή πληθυσμού, κάθε ενήλικος απογραφόμενος ατομικά καλείται να δηλώσει εγγράφως, σε ειδικό έντυπο διαβιβαζόμενο στον Ε.Ο.Μ., αν συναινεί ή όχι στην αφαίρεση ιστών και οργάνων του σώματός του για μεταμόσχευση μετά το θάνατό του.....», σας γνωρίζουμε ότι ήδη από τον Ιούλιο 2010 με έγγραφα και συναντήσεις ο Ε.Ο.Μ. συνεργάζεται με την ως άνω αρμόδια Αρχή, επειδή θεωρεί ότι η συμβολή της απογραφής του πληθυσμού είναι σημαντικότερη και θα συμβάλλει ιδιαίτερα στη διάδοση της ιδέας της δωρεάς οργάνων, ως ένας τρόπος ευαισθητοποίησης των πολιτών.

Ο Ε.Ο.Μ. έχει οργανώσει και εκτελεί στην τελική του φάση ολοκληρώνοντας το πρόγραμμά του για την απογραφή. Έχει ετοιμάσει το έντυπο που θα διανεμηθεί στους πολίτες και περατώνει την διανομή του εντύπου αυτού υλικού στις Περιφέρειες. Επίσης έχει ενημερώσει τους απογραφείς και τους έχει δώσει σχετικές έγγραφες οδηγίες, και συγχρόνως, προκειμένου άφοβα να συμπληρώσουν οι πολίτες το έντυπο, καταβάλει μεγάλη προσπάθεια οργάνωσης κατάλληλης ενημέρωσης και πληροφόρησης του κοινού για την προώθηση της ιδέας της δωρεάς οργάνων μέσω των πληροφοριών που αναρτά στο website του, ενημερωτικού υλικού, επικοινωνίας με τους πολίτες, συνεργασίας με φορείς (εκπαιδευτικούς, ΚΕΠ, ασφαλιστικά Ταμεία κ.α.), με εθελοντικούς συλλόγους (αιμοδοτικούς, πολιτιστικούς, αθλητικούς κ.α.), με διαφημίσεις στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα και στον έντυπο τύπο κ.λ.π.

Όσον αφορά θέματα της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η ΕΛΣΤΑΤ, έχοντας υπόψη την υποχρέωσή της που απορρέει από το Ν. 2737/1999 «Μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων», όπου αναφέρεται ότι: «σε κάθε γενική απογραφή πληθυσμού, κάθε ενήλικος απογραφόμενος ατομικά καλείται να δηλώσει εγγράφως, σε ειδικό έντυπο διαβιβαζόμενο στον Ε.Ο.Μ., αν συναινεί στην αφαίρεση ιστών και οργάνων του σώματός του για μεταμόσχευση μετά θάνατον» και κατόπιν συνεννόησης με τον Ε.Ο.Μ., ανέλαβε να επιδώσει σε κάθε νοικοκυριό σχετικό έντυπο του Ε.Ο.Μ., μέσω των Απογραφών που θα διενεργήσουν την Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011. Το έντυπο αυτό περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για τη Δωρεά Οργάνων, καθώς επίσης και τη «Δήλωση Δωρητή Οργάνων», μέσω της οποίας τα άτομα θα μπορούν να εκδηλώσουν της επιθυμίας τους αυτή. Η συμπληρωμένη δήλωση θα σταλεί από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους, ταχυδρομικώς, στον Ε.Ο.Μ.

Σε ότι αφορά στο ερωτηματολόγιο της Απογραφής Πληθυσμού-Κατοικιών, αυτό δεν περιλαμβάνει ερωτήματα σχετικά με τη Δωρεά Οργάνων.

Συνημμένα:

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Βουλευτές κκ. Κ. Βελόπουλο, Α. Πλεύρη, Σ.-Α. Γεωργιάδη,
Φ. Κουβέλη, Θ. Λεβέντη, Ν. Τσούκαλη,
Γ. Ψαριανό

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ. ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ

ΕΣΩΤ. ΔΙΑΝΟΜΗ:

- 1.Γρ.Υπουργού
- 2.Γρ.Υφυπουργού
- 3.Τμήμα Κοιν. Ελέγχου Νομοθ. Συντ. & Κωδικ.

